

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Maria Szulc (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi powódki
o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem
Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 22 grudnia 2011 r., sygn. akt I ACa [...] - I ACz [...]
w sprawie z powództwa H. J.
przeciwko L. M. i K. S.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 lutego 2014 r.,
zażalenia powódki
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 26 czerwca 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

1) oddała zażalenie;

2) przyznaje od Skarbu Państwa Sądu Apelacyjnego w [...] pełnomocnikowi powódki r. pr. Z. C. kwotę 2700,- (dwa tysiące siedemset) złotych podwyższoną o stawkę podatku VAT tytułem wynagrodzenia za udzielenie pomocy prawnej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym;

3) zasądza od skarżącej H. J. na rzecz L. M. kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny w [...] odrzucił na podstawie art. 410 § 1 k.p.c., wraz z zawartym w niej wnioskiem o przywrócenie terminu do jej wniesienia, skargę H. J. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 22 grudnia 2011 r. wydanym w sprawie z powództwa skarżącej przeciwko L. M., K. S. oraz [...] Spółdzielni Pracy [...] w G. o zapłatę odszkodowania i zadośćuczynienia. Wskazał, że zgodnie z art. 407 § 1 k.p.c., w razie oparcia skargi na podstawie określonej w art. 401 ust. 2 k.p.c., termin do jej wniesienia wynosi trzy miesiące od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub przedstawiciel ustawowy. Powódka wniosła skargę w dniu 16 maja 2013 r., a więc po upływie roku od uchybionego terminu, wobec czego jego przywrócenie jest dopuszczalne tylko w wypadkach wyjątkowych (art. 169 § 4 k.p.c.). W ocenie Sądu drugiej instancji przyczyny uchybienia, na które powołuje się powódka nie noszą cech ani wyjątkowości, ani braku zawinienia. Nie można bowiem tak zakwalifikować braku wiedzy o możliwości wniesienia skargi o wznowienie postępowania oraz nieudowodnionego pogorszenia stanu zdrowia po wydaniu zaskarżonego wyroku zwłaszcza, że skarżąca osobiście w dniu 8 października 2012 r. osobiście zainicjowała postępowanie o zwrot kosztów sądowych.

W zażaleniu na powyższe postanowienie skarżąca, zarzucając naruszenie art. 407 § 1 k.p.c. i art. 169 § 4 k.p.c. poprzez jego wadliwe zastosowanie i błędną wykładnię, wniosła o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postanowienie odrzucające wniosek o przywrócenie terminu może być objęte kontrolą Sądu Najwyższego na podstawie art. 380 k.p.c., bowiem nie podlega zaskarżeniu i ma wpływ na wynik sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2006 r., I CZ 53/06, niepubl. i postanowienia w nim wymienione, postanowienie z dnia 29 kwietnia 2011 r., I CZ 29/11, niepubl.). Warunkiem kontroli niezaskarżalnego zażaleniem postanowienia (art. 380 k.p.c.

w zw. z art. 398 ²¹ k.p.c. i art. 394 ¹ § 3 k.p.c.) jest jednak zamieszczenie w środku zaskarżenia stosownego wniosku, przy czym w wypadku środków zaskarżenia wnoszonych przez profesjonalnych pełnomocników wniosek powinien być jednoznacznie sformułowany. Skarżący takiego wniosku w zażaleniu nie zawarł. Gdyby jednakże uznać, że wobec skierowania zarzutu i argumentacji wyłącznie przeciwko rozstrzygnięciu w zakresie wniosku o przywrócenie terminu, zażalenie zawiera *implicite* wniosek o dokonanie kontroli w tym zakresie, to brak jest podstaw do zakwestionowania stanowiska Sądu drugiej instancji w zakresie oceny zaistnienia przesłanki „wyjątkowego przypadku” uzależniającej dopuszczalność przywrócenia terminu po upływie roku od jego uchybienia (art. 169 § 4 k.p.c.). Wbrew twierdzeniu skarżącego sąd rozpoznający sprawę, której dotyczy skarga o wznowienie, miał obowiązek pouczenia powódki w trybie art. 5 k.p.c. co do czynności procesowych oraz środka odwoławczego w tej fazie procesu, w której nie była reprezentowana przez pełnomocnika, natomiast nie miał obowiązku pouczenia o terminie i sposobie wniesienia wszystkich możliwych środków prawnych przysługujących jej po zakończeniu procesu. Ustawodawca nie zawarł w art. 169 § 4 k.p.c. definicji normatywnej pojęcia „wyjątkowego wypadku” i pozostawił ocenę przyczyn uchybienia terminowi wskazanych przez stronę sądowi meriti, który orzeka na podstawie swobodnego uznania ukształtowanego analizą wszystkich okoliczności sprawy. Przyczyny te muszą mieć charakter wyjątkowy w znaczeniu obiektywnym i wystąpić z powodów nadzwyczajnych, niezależnych od strony i niemożliwych do przewyciężenia. Przyczyn o takim charakterze, również zdrowotnych, powódka nie uprawdopodobniła ani we wniosku ani w zażaleniu. Zważywszy na motywy Sądu drugiej instancji oraz treść wniosku o przywrócenie terminu i zażalenia zawierających jedynie twierdzenia skarżącej bez przedstawienia jakichkolwiek dokumentów je potwierdzających, brak podstaw do zakwestionowania oceny Sądu w zakresie braku przesłanki określonej w art. 169 § 4 k.p.c., co czyni zbędnym odniesienie się do przesłanki zawinienia w uchybieniu terminu. Jakkolwiek słusznie podnosi skarżąca, że Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż wniosek o przywrócenie terminu złożony po upływie roku od jego uchybienia podlega oddaleniu a nie odrzuceniu (postanowienie z dnia 9 lutego 1999 r., I CKN 802/98, OSNC z 1999 r., nr 7-8 poz. 141), to w doktrynie zostały także

zaprezentowane stanowiska przeciwne, stąd zakwestionowanie przyjęcia takiej wykładni art. 169 § 4 k.p.c. przez Sąd Apelacyjny nie może odnieść skutku zamierzonego przez skarżącą. Wobec złożenia skargi o wznowienie postępowania po terminie prawidłowe jest rozstrzygnięcie w zakresie jej odrzucenia.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., o kosztach należnych uczestnikowi postępowania i pełnomocnikowi z urzędu rozstrzygając zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c., 99, 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. oraz § 19 ust. 1, § 2 ust. 3, § 5, § 6 pkt 6, § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

[aw]

jw